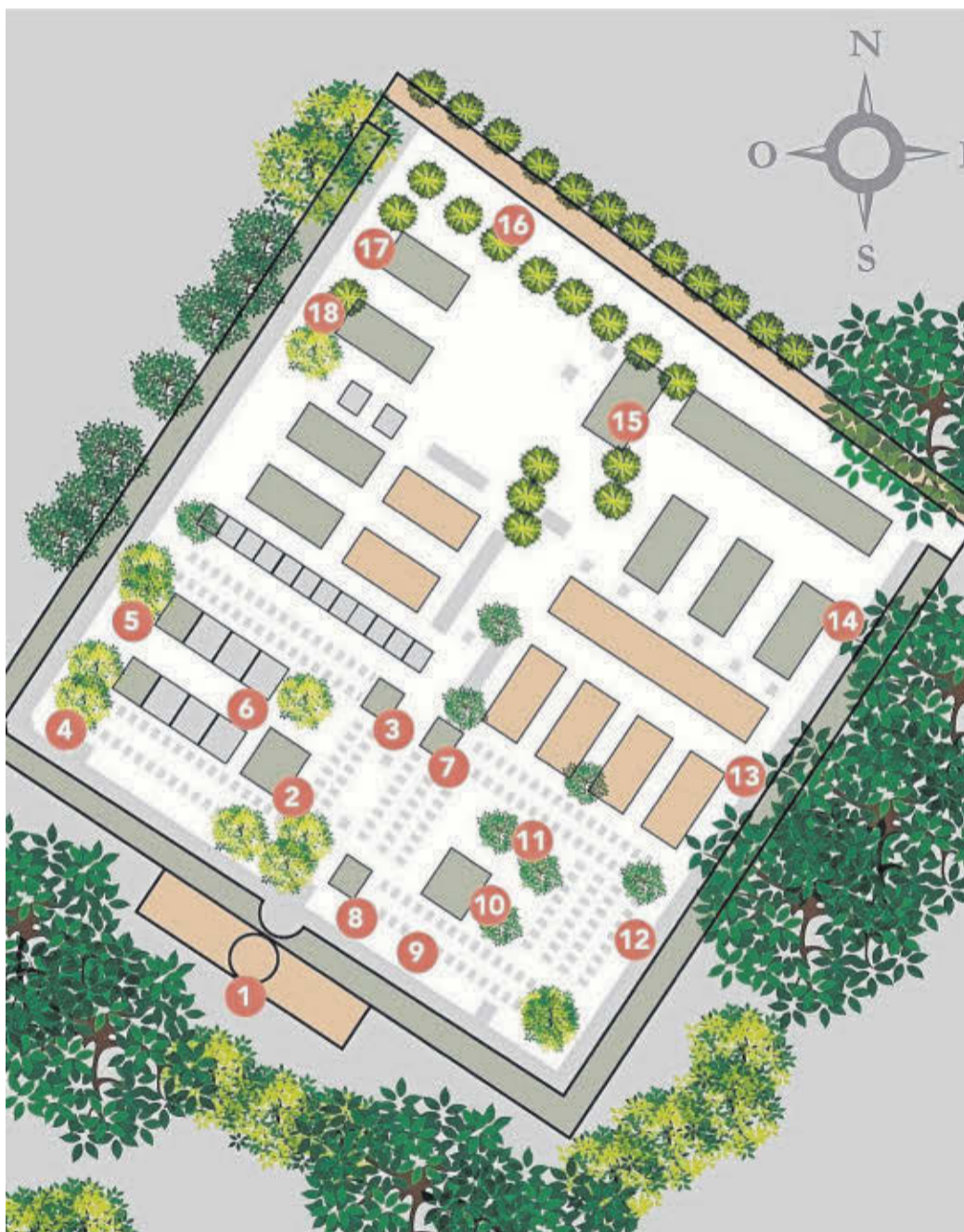

Rutes pels cementiris de la demarcació de Tarragona

Valls (i 10). Una necròpolis vuitcentista amb joies per descobrir

ON ELS CASTELLERS S'ENTERREN AMB LA COLLA

INFOGRAFIA: ANA GÓMEZ CARRACEDO

Es buscava transmetre la igualtat en la mort

El cementiri municipal de Valls, 1962, és un dels més antics de les comarques tarragonines i juntament amb els de Reus i Tarragona, és el que millor ha conservat i manté el patrimoni funerari històric de l'època fundacional, quan es buscava transmetre la idea d'igualtat davant la mort. És un cementiri molt cuidat, visitat i venerat pels vallencs, que té un alt nivell de jardineria, de pedra esculpida i

d'escultures de Frederic Marès i d'alguns tallers de Barcelona com el dels germans Ventura o el de la Vidua Teixidó. També és un dels pocs que ha fet un exercici de memòria històrica amb un monument contra l'amnèsia que homenatja 424 republicans arribats de tot el món per defensar la República. Crida l'atenció la gran quantitat de tombes de comunitats religioses ja extingides que s'han conservat, que en altres cementiris són desonades, de verges de la Candelera i de Montserrat.

TEXT: TATE CABRÉ I MASSOT
tate@tatecabre.com

Avui, 22 de novembre, tres setmanes després del dia de Tots Sants, tanquem la sèrie de 10 capítols "Avui per mi, demà per tu" pels cementiris de les capitals de comarca de la demarcació, amb la ruta pel cementiri de Valls, capital de l'Alt Camp: Un cementiri vuitcentista (1862), enjardinat i ben preservat, on es respecten la memòria històrica i el patrimoni funerari.

Tate Cabré és doctora en Periodisme i Comunicació per la Universitat Autònoma de Barcelona i Guia Oficial de Turisme de la Generalitat. Col·labora amb el Diari de Tarragona des de l'any 1989.

1. Entrada, vestíbul i tanca-ments. Entrem per la façana neoclàssica coronada amb una cúpula imponent. Travessem la porta de ferro amb un *Tempus Fugit* amb dues dalles a l'esquerra i l'*Ouroboros* a la dreta encerclant la ploma de la raó que s'imposa a l'espasa de la força. Tot està emmarcat per rats-penats, i dracs alats que sostenen el filacteri amb l'any fundacional, el 1862. Al vestíbul, el planell del cementiri ens en descobreix l'estructura quadrada i la distribució amb capelles i nínxols de galeria als murs est i oest i de nínxols de capella als murs nord i sud.

2. Panteó Massó. La millor casa a Valls i el millor panteó al cementiri: El somni de l'ascens social. I ho van aconseguir els germans i industrials tèxtils Massó i Llord. Tant el panteó com les dues cases, popularment anomenades "Massones" encara avui, són noucentistes i obra de l'arquitecte tarragoní Alfons Barba Miracle entre 1914 i 1915. La d'Antoni al passeig dels Caputxins, 10, i la de Ramon a la plaça del Pati, 4. Comparteixen trets formals com el basament de les columnes i la combinació de pedra grisa i marbre rosat. En el cas del panteó s'hi afegeix el marbre blanc dels medallons amb els retrats i del magnífic àngel del taller lapidari dels Germans Ventura de Barcelona. La família es va extingir i al panteó hi reposen, com es pot llegir esculpit en grans caràcters modernistes: els dos germans Antoni i Ramon Massó, amb les esposes respectives, Maria Codina i Maria Martínez; Antoni el fill dels primers, i la seva dida, el nom de la qual no va ser gravat.

3. Panteó Queralt. L'industrial tèxtil Joan Queralt i Garreta i el seu fill, Jaume Queralt i Lladó, descansen en un graciós temple neoclàssic barreja d'arquitectura funerària egípcia i romana.

4. Primer Sebollit. Nínxol 66. A la cantonada sud-oest hi trobem la primera persona enterrada, és a dir el nínxol inaugural del nou cementiri, l'1 de gener del 1865. Va ser el nen de 19 mesos Antoni Queralt.

5. Capelles del sud-oest. A les capelles de la mateixa franja hi reposen els prohoms Fidel Moragas, historiador i arxiver, i Josep Maria Fàbregas, exalcalde, fervoros vallencs d'ideologies oposades.

6. Panteó Magrinyà. El panteó destaca com un homenatge a l'arquitectura del totxo vist, dignificada pel vallenc Cèsar Martinell, amb les famoses catedrals del vi, finançades pel Banc de Valls.

7. Panteó Francesc Català. És el més eclèctic dels panteons, barreja d'arts orientals i simbologia funerària cristiana als frontals: la llàntia amb una branca de llorer i la creu amb una branca de palmera.

8. Panteó del Dr. Miracle. Aquest elegant obelisc de marbre blanc amb un *ouroboros* alat va ser traslladat des del cementiri antic per una sol·licitud de la família, ja extingida, del Dr. Santiago Miracle.

9. Sepultura de la Colla Vella. L'any 1948, al concurs casteller de Reus, a causa d'una de les caigudes, va morir el casteller de la Colla Vella Isidre Dalmau Clarasó «Isidre de Rocallaura». L'esposa de Joan Duran Pinyes, de ca «Madanya», cedí la sepultura de la seva família per enterrar-lo, ja que aquest no tenia recursos. Més endavant, la mateixa senyora cedí la sepultura en propietat a la Colla Vella dels Xiquets de Valls. Posteriorment la Colla Vella va adquirir la Capella que posa el punt final a la nostra ruta pel cementiri. Avui ja no és un tema de recursos, hi ha castellers que tenen sepultures familiars i que prefereixen ser enterrats amb la Colla. A les 10 h del dia de Tots Sants, des del 1990, la Colla Vella aixeca dos pilars de cinc al cementiri.

10. Panteó dels Màrtirs o Carlistes. Aquest curiós i eclèctic panteó octogonal va ser inaugurat el 15 d'octubre de 1940 per acollir les restes de 26 víctimes de la Guerra Civil glorificades pel franquisme com a màrtirs. El més cèlebre dels 26 '*Caídos por Dios y por la Patria*' va ser el carlista Tomàs Caylà, per la qual cosa també se l'anomena 'panteó dels carlistes'.